

Oppdragsgiver:	Norske Skog Saugbrugs AS
Oppdragsnavn:	NSS BCTMP-Bistand myndighetsprosesser
Oppdragsnummer:	648295-01
Utarbeidet av:	Einar Grøtvedt
Oppdragsleder:	Kristi Galleberg
Dato:	11.02.2025
Tilgjengelighet:	Åpent

Saugbrugs industriområde - Merknadsbehandling etter varsel om oppstart og høring av planprogram

Varsel om oppstart og høring av planprogram

Forslagsstiller kunngjorde igangsetting av planarbeidet og høring av planprogram for detaljregulering av Saugbrugs industriområde torsdag 12.12.2024 i avisen Halden Arbeiderblad. Planarbeidet ble samtidig varslet digitalt via Altinn med tjenesten www.planprosessen.no, og per epost til berørte naboer og regionale myndigheter. I tillegg ble det lagt ut informasjonen på Halden kommunes nettsider. Frist for å fremme uttalelse var 31.01.2025.

Som del av medvirkningsprosessen ble det arrangert en åpen kontordag på Saugbrugs lokaler den 15. januar. Naboer og andre interessenter som meldte sin interesse fikk anledning til å stille spørsmål og bli nærmere orientert om planprogrammet i dialog med representanter for Norske Skog Saugbrugs. Invitasjon til åpen kontordag ble sendt ut til alle som mottok planvarsel via Altinn, samt annonsert i Halden Arbeiderblad. Frist for å melde seg på var mandag 13. januar kl. 12.00. Én nabo, (hjemmelshaver til Oskleiva 79, gnr. 69, bnr. 391), meldte sin interesse og deltok på åpen kontordag.

Det har kommet inn til sammen 17 skriftlige innspill i forbindelse med varslingen. Ett av innspillene fra Akershus energi ble fremmet utenfor fristen, men tas likevel med i videre behandling. Følgende aktører har fremmet høringsinnspill:

Nr.	Avsender	Dato	Rolle
1	Marit Flinth Stegerød	12.12.24	Privatperson - hjemmelshaver gnr. 69, bnr. 59
2	Thor-Erling Tangen	09.01.25	Privatperson - hjemmelshaver gnr. 69, bnr. 59
3	Länsstyrelsen i Västra Götaland	10.01.25	Offentlig myndighet
4	Mathias Holm	14.01.25	Privatperson - bestyrer dødsbo gnr. 69, bnr. 562 (Grimsrødhøgda 11D)
5	Strømstad kommune	17.01.25	Offentlig myndighet
6	Morten Embrik Hovdegard	19.01.25	Privatperson - hjemmelshaver gnr. 69, bnr. 155, 476 og 477 (Grimsrødhøgda 61)
7	Bane NOR	25.01.25	Offentlig myndighet
8	NVE	25.01.25	Offentlig myndighet
9	Elvia	28.01.25	Netteier
10	Statens vegvesen	28.01.25	Offentlig myndighet

11	Forsvarsbygg	28.01.25	Offentlig myndighet
12	NND	29.01.25	Offentlig myndighet
13	DSB	30.01.25	Offentlig myndighet
14	Bård Laukvik og Sissel Kristin Østby	31.01.25	Privatpersoner – hjemmelshaver gnr. 58, bnr. 424 (Oskleiva 51)
15	Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus	31.01.25	Offentlig myndighet
16	Østfold fylkeskommune	31.01.25	Offentlig myndighet
17	Akershus Energi	07.02.25	Grunneier av Skonningsfoss kraftstasjon, gnr. 69, bnr. 552

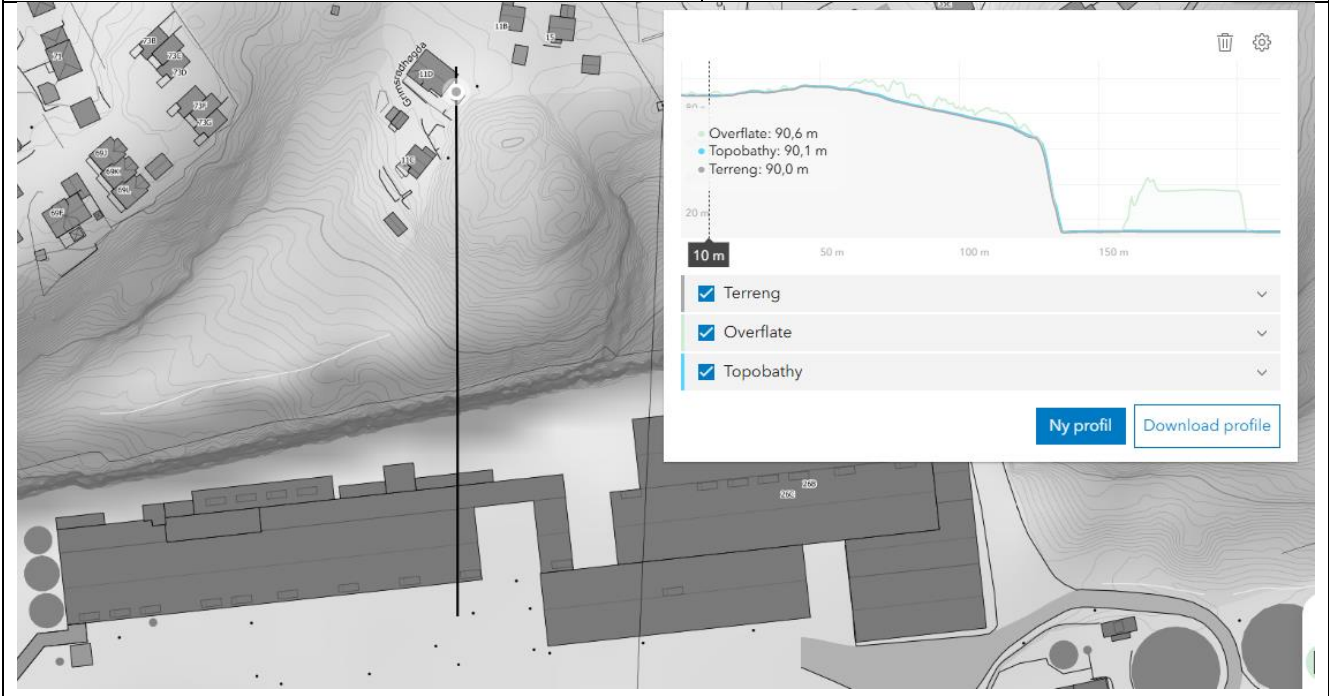
Oppsummering av merknad med kommentar

Marit Flinth Stegerød	<i>Forslagsstillers kommentar</i>
Oppfordrer til å la bøkeskogen stå.	Vi tar merknaden til orientering. Planen vil ikke legge opp til noen tiltak som medfører inngrep i bøkeskogen.

Thor-Erling Tangen	<i>Forslagsstillers kommentar</i>
Meddeler at reguleringsplanen er helt i orden for egen del.	Vi tar merknaden til orientering.

Länsstyrelsen i Västra Götaland	<i>Forslagsstillers kommentar</i>
For länsstyrelsen er vannforvaltning av Iddefjorden avdekket som relevant tema til eget myndighetsområde. Det påpekes at Norske Skog Saugbrugs er identifisert som en betydelig påvirkningskilde på vannforekomsten Iddefjorden, som i dag ikke oppfyller miljømålene om god økologisk og kjemisk tilstand på vannkvalitet. Länsstyrelsen bemerker at det er viktig at den planlagte virksomheten ikke medfører en økning i utslippene fra dagens situasjon, og om mulig se på alternativer for å begrense utslipp fra industrien til vannforekomsten. Dersom planforslaget ikke vil øke utslippene til vannforekomsten, ønsker länsstyrelsen ikke å få planforslaget på høring.	Merknaden tas til orientering. Parallelt med planprosessen søkes det også Miljødirektoratet om endring i nåværende tillatelse etter forurensningsloven (fra mai 2024), som følge av endret produksjon/nytt sluttprodukt, samt endringer i produksjonsmengde. Det søkes ikke om tillatelse til å øke totalutslippet til resipient med unntak av svovel. Utslipp av svovel (sulfat) kommer som en følge av at det vil bli benyttet bisulfitt i den nye prosesslinjen, noe som har blitt benyttet i tidligere produksjon. Prosessvann fra ny produksjon vil hensyntas gjennom oppgraderinger og optimaliseringer av eksisterende renseløsninger. På bakgrunn av at totalutslippet til Tista ikke vil øke utover gjeldende tillatelse, sendes ikke endelig planforslag på høring til länsstyrelsen - etter deres eget ønske.

Mathias Holm (Grimsrødhøgda 11D)	<i>Forslagsstillers kommentar</i>
Holm forsøker å selge Grimsrødhøgda 11D, men påpeker at det er vanskelig å få solgt pga. saneringsarbeidene til Saugbrugs som har gjort tomten til en anleggsplass. Tidligere nabovarsel har ikke blitt mottatt, og tilnærmingen til Saugbrugs har hittil vært i deres disfavør. Bemerk høyden på det nye tørkeanlegget på 55 m høyde, til sammenligning med PM6 som er 23	Vi tar merknaden til orientering. Tiltak i tråd med planforslaget vil ikke medføre behov for å ta i bruk arealer i nærheten av eiendommen. Utredning av lukt og støy vil vedlegges planforslaget når dette sendes ut på høring.

Mathias Holm (Grimsrødhøgda 11D)	Forslagsstillers kommentar
m. Spør videre om de vil få svar på utredning av lukt og støy før Saugbrugs får tillatelse. Etterspør kotehøyde på toppen av taket, samt kotehøyde på tomte til Grimsrødhøgda 11D.	Et forenklet utsnitt fra terrengmodellen til hoydedata.no (bildet under) viser at terrenget rundt eiendommen er ca. på høydekote +90, mens taket på PM6 er på rundt høydekote +36.
	

Strømstad kommune	Forslagsstillers kommentar
Strømstad kommune har hatt høringssaken oppe til vurdering i kommunestyret, og vedtok innstillingen til kommunestyrets arbeidsutvalg med følgende ordlyd: Strømstad kommune har tatt planforslaget til etterretning. Kommunen har foreløpig ingen synspunkter. Kommunen ønsker å	Vi tar merknaden til etterretning. Endelig planforslag med tilhørende konsekvensutredninger og tilleggsutredninger vil sendes på høring til Strømstad kommune.

Strømstad kommune	<i>Forslagsstillers kommentar</i>
ta del av den videre planprosessen og fremtidige miljøkonsekvensutredning.	

Morten Embrik Hovdegard (Grimsrødhøgda 61)	<i>Forslagsstillers kommentar</i>
Stiller spørsmål ved om tørketårnet på 60 m høyde er for å spre luftforurensningen til større områder eller om det er nødvendig rent teknisk. Ønsker lykke til med et flott industriprosjekt som også ivaretar naturmangfoldet.	Vi takker for positiv tilbakemelding. Høyden på tørketårnet har sin bakgrunn i tekniske behov. I tårnet inngår en tørke som må utformes som sykloner. Dette fordi den varme fuktige luftstrømmen må gå oppover, mens den tørkede papirmassen må ut mot syklonens periferi og der falle ned. Det må i tillegg være en høyde som gjør det mulig å få tilstrekkelig oppholdstid for at produksjonsmassen rekker å tørke.

Bane NOR	<i>Forslagsstillers kommentar</i>
Sørlige deler av varslet planområde berører jernbanen. Bane NOR forutsetter at planområdet trekkes unna jernbaneeiendommen eller at denne reguleres til jernbaneformål.	Vi tar merknaden til etterretning ved utarbeidelse av forslag til endelig planavgrensning.
Selv om foreløpige tiltak er planlagt langt unna jernbanen er det viktig at planforslaget viser at jernbanens sikkerhet er ivaretatt. Aktivitet og tiltak på området må vurderes opp mot jernbanens regelverk for å sikre tilstrekkelig avstand fra infrastruktur og kontaktledningsanlegg. Grunnforhold må undersøkes, og eventuelle	Planforslaget legger ikke opp til noen tiltak i nærheten av jernbanen, ei heller noen som vil ha konsekvenser for jernbanens driftssikkerhet eller høyspentanlegg. Grunnforhold vurderes for samtlige planlagte tiltak og vurdering av

Bane NOR	<i>Forslagsstillers kommentar</i>
nødvendige sikringstiltak innarbeides i planen. Det kan ikke ledes mer vann mot jernbanens infrastruktur og eiendom. Det bes også om at det vises hvordan jernbanens driftssikkerhet kan ivaretas med tanke på eventuell ulykke i industriområdet. Eventuelle endringer som kan berøre jernbanen knyttet til høyspentanlegget på tomta må belyses. Bane NOR er i gang med å inngå ny tilknytningsavtale og driftsavtale for sidesporet, og ber om at fremtidig bruk av sidesporet belyses i planarbeidet. Dersom tiltaket kan føre til endringer i behovet for tilgang til jernbanenettet, må dette redegjøres for. Det forutsettes at forslagsstiller setter seg inn i Bane NORs tekniske regelverk og veileder for nasjonale interesser i arealplanlegging, og at krav som fremgår av disse overholdes i planforslaget.	områdestabilitet sendes på høring sammen med endelig planforslag. Planforslagets konsekvenser på jernbanenettet vil bli omtalt som del av konsekvensutredning for trafikk. Vi tar merknaden til etterretning. Dersom forslag til planavgrensning har et grensesnitt mot jernbane, vil eventuelle begrensninger som følge av nærhet til jernbanen og tilhørende infrastruktur innarbeides i endelig planforslag.

NVE (Norges vassdrags- og energidirektorat)	<i>Forslagsstillers kommentar</i>
<i>Grunnforhold</i> Planområdet ligger innenfor aktsomhetsområde for kvikkleireskred og vi forutsetter at den reelle faren for områdeskred avklares som en del av reguleringsplanen, og tas hensyn til i planarbeidet.	Vi tar merknaden til etterretning. Det vil bli gjort grunnundersøkelser, og vurdering av områdestabilitet i tråd med NVEs veileder for sikkerhet mot kvikkleireskred 1/2019 vil

NVE (Norges vassdrags- og energidirektorat)	<i>Forslagsstillers kommentar</i>
<i>Skred i bratt terreng</i> Planområdet ligger delvis innenfor aktsomhetsområder for steinsprang, snøskred og jord- og flomskred. Den reelle skredfaren må avklares og tas hensyn til som en del av planarbeidet. Det må dokumenteres at sikkerhetskravene i TEK17 § 7-3 oppfylles. <i>Flom</i> Deler av planområdet ligger i aktsomhetssone for flom. Vi forutsetter at reell flomfare avklares og tas hensyn til som en del av planarbeidet. Det må dokumenteres at sikkerhetskravene i TEK17 § 7-2 oppfylles. <i>Overvann</i> Som følge flere og mer intense nedbørshendelser i framtiden, er det viktig at det i planarbeidet er høy bevissthet rundt hvilke arealer som er best til infiltrering og fordrøyning av vann, hvilke arealer som kan sikre trygg bortledning av vann og hvilke arealer som er best egnet til å bygge på. <i>Vassdragsverdier - Haldenvassdraget</i> Planområdet ligger innenfor nedbørsfeltet til det vernede vassdragsområdet for Haldenvassdraget. Det må gjøres en vurdering av om det kan være konflikt med konkrete verneverdier knyttet til vassdraget, og virkningene for vassdrag må være	bli utarbeidet og lagt ved endelig planforslag. Etter skredhendelsen som traff PM6-bygget til Saugbrugs i april 2023, er det gjort kartlegginger og stabilitetsvurderinger av bergskjæringen nord for Saugbrugs PM6-fabrikk. Disse vil legges ved det endelige planforslaget. Det er allerede utarbeidet mye grunnlag for flomfarevurderinger langs Tista, heriblant dambruddsbølgeberegninger for Nye Svanedammen. Dette legges til grunn for utarbeidelse av et notat for vurdering av flomfare for nye tiltak. Forholdet omtales nærmere i ROS-analysen. Overvannshåndtering og konsekvenser av klimaendringer vurderes som del av ROS-analysen for planforslaget. Vi tar merknaden til etterretning. Utredningene som gjennomføres som del av planforslaget vil være dekkende for konsekvenser på verneverdiene til vassdraget. Planforslaget legger ikke til rette

NVE (Norges vassdrags- og energidirektorat)	<i>Forslagsstillers kommentar</i>
godt beskrevet i planen. NVE vurderer om tiltak i vassdrag og grunnvann kan medføre skader eller ulemper for allmenne interesser på en slik måte at det oppstår konsesjonsplikt etter vannressursloven § 8. Når reguleringsplan omfatter de hensyn som vannressursloven skal ivareta, kan reguleringsplan i enkelte tilfeller erstatte konsesjon etter vannressursloven § 8, jf. §§ 18 og 20. Dette forutsetter at reguleringsplanen gir en god beskrivelse av tiltakene og at konsekvensene for allmenne interesser er vurdert. <i>Nettanlegg</i> Det går to 47kV kraftlinjer (Elvia og Norske skog Saugbrugs AS) og en 420 kV kraftlinje (Statnett) gjennom planområdet. Det er viktig at det i arealplanleggingen tas tilstrekkelig hensyn til eksisterende og planlagte nye anlegg for overføring av elektrisk energi. Ved behov for økt kraftforsyning er det viktig med dialog med lokalt nettselskap. Eksisterende og vedtatte større høyspenningsanlegg og transformatorstasjoner skal reguleres med hensynssone "Båndlegging etter annet lovverk" H740, mens mindre høyspenningsanlegg innenfor områdekonsesjonene kan reguleres som «Teknisk infrastruktur».	for noen inngrep som direkte berører vassdraget eller grunnvann. Det er ikke planlagt noen nye tiltak som berører eksisterende kraftlinjer. Vi tar merknaden til etterretning og innarbeider hensynssone rundt eksisterende høyspenningsanlegg.

Elvia	<i>Forslagsstillers kommentar</i>
Ber om at planforslaget tar høyde for, og hensyn til, de anlegg som det er nødvendig for nettselskapet å drifte og etablere, og at det ikke iverksettes tiltak som medfører forringelse av adkomst til nettselskapet sine anlegg. <i>Anlegg etablert etter anleggskonsesjon (regionalnett)</i> Kraftledninger og kabelanlegg bygget etter anleggskonsesjon, (med spenning fra 47 kV til og med 132 kV), er unntatt saksbehandling fra plan- og bygningsloven. For disse kan det ikke vedtas planbestemmelser eller vilkår som del av reguleringsplan. Kraftledningen har byggeforbudsbelter på 10 meter målt horisontalt til hver side fra senter av ledningen (traséen). Det bes om at traséen med byggeforbudsbeltet registreres i planen som en hensynssone H370 - høyspenningsanlegg. Det gjøres oppmerksom på at det ikke nødvendigvis er samsvar mellom hvilken avstand som er nødvendig for å komme under anbefalt utredningsgrense for magnetfelt og gjeldende byggeforbudsbelte i nærheten av kraftledninger. Oppfylling av terrenget som fører til redusert høyde opp til kraftledningen tillates ikke. Ved omlegging/flytting av eksisterende regionalnett kreves søknad om ny anleggskonsesjon, Elvia stiller krav om full kostnadsdekning og stedsvarige rettigheter, og Elvia må på et tidlig tidspunkt tas kontakt med. <i>Anlegg etablert etter områdekonsesjon (distribusjonsnett)</i>	Vi tar merknaden til orientering, og tar kontakt med Elvia ved behov for endringer på deres anlegg og å sikre løsninger som ivaretar begge parter behov og interesser. Det er ikke planlagt noen nye tiltak som berører eksisterende kraftlinjer. Vi tar merknaden til etterretning og innarbeider hensynssone rundt eksisterende høyspenningsanlegg. Eventuelle behov for inngrep innenfor sonen avklares i dialog med Elvia.

Elvia	<i>Forslagsstillers kommentar</i>
Det tillates tiltak inntil 1 meter fra kabelgrøftens ytterkant. Tilkomst til kabelgrøftene ikke må hindres, og det må heller ikke gjøres inngrep i terrenget som endrer overdekningen over kabler. Elvia har frittliggende nettstasjon(er) innenfor planområdet. Det tillates ikke bebyggelse med brennbare overflater nærmere enn 5 meter fra eksisterende nettstasjon. Av hensyn til støy, anbefaler Elvia at bygg for varig opphold plasseres minimum 10 meter fra nettstasjonen. Det må til enhver tid være kjørbart adkomst til nettstasjonen med kranbil med mulighet for oppstillingsplass på 10x7 meter.	Det er ikke planlagt nye tiltak i nærheten av nettstasjoner eller kabelnett.

Forsvarsbygg	<i>Forslagsstillers kommentar</i>
I tillegg til å illustrere perspektiver fra Fredriksten festning, ber Forsvarsbygg om at utredninger av landskapskonsekvenser og tilhørende illustrasjoner inkluderer perspektiver hvor Fredriksten festning vises, slik at de kan vurdere om opplevelsen av festningen blir påvirket.	Vi tar merknaden til etterretning. Visuelle virkninger av tiltaket vil utredes med perspektiver både fra festningen i seg selv, og fra sentrale områder hvor festningen er synlig.

Statens vegvesen	<i>Forslagsstillers kommentar</i>
<i>Trafikkanalyse</i> Ber om at det som minimum utføres en enkel trafikkanalyse som viser dagens situasjon og endring i trafikk tall som følge av tiltaket. Det bør gis en omtale av trafikkavviklingen i krysset med	Vi tar merknaden til etterretning. Som del av konsekvensutredning for tema trafikk vil det gjøres en trafikkanalyse. Det legges til grunn at det med Flyplassveien menes fylkesveien. Analysen vil vurdere trafikkavvikling i kryss

Statens vegvesen	Forslagsstillers kommentar
Flyplassveien og hvordan trafikken forventes å fordele seg på overordnet vegnett. <i>Trafikksikkerhet</i> Anbefaler at alle offentlige trafikkarealer dimensjoneres etter Statens vegvesens Håndbøker, spesielt på fri sikt i kryss og avkjørsler. Løsninger bør planlegges slik at store kjøretøy ikke trenger å rygge, og areal tiltenkt lekeplasser bør ikke plasseres i tilknytning til manøvreringsarealer for renovasjonskjøretøy eller parkeringsarealer som baserer seg på ryggende kjøretøy. Viser til Halden kommunes kommunedelplan for trafikksikkerhet, og krav til trafikksikkerhet i kommuneplanens arealdel. <i>Kryss og avkjørsler</i> Viser til SVV håndbok N100 for utforming av kryss og avkjørsler, og anbefaler innarbeidelse av bestemmelse og hensynssone for å ivareta sikt i sikttrekant. Viser også til kommuneplanens arealdel § 9.2.1 om byggegrenser og avkjørsler. <i>Syklende og gående</i> Planen bør vise hvordan den kan knyttes til rutenettet som inngår i Plan for hovednett for sykkeltrafikk i Halden. Vi også til kommuneplanens arealdel 2023-2035 § 2.3.1 om rekkefølgekrav for teknisk og grønn infrastruktur, § 2.3.13 om krav om mobilitetsplan, og § 7.3 om krav til gangforbindelser til viktige målpunkter.	med fylkesveien (fv. 21) og Skonningsfoss bro. Planforslaget vil ikke legge opp til noen endringer i veigeometrien utenfor interne driftsarealer, og lekearealer vil ikke bli berørte i det hele tatt. Anbefalingene vil vurderes nærmere i den grad de vil bli aktuelle. Vi tar merknaden til orientering og ser til gjeldende utformingskrav dersom det blir aktuelt å endre på veigeometri. Vi tar merknaden til orientering. Planområdet berører et etablert industriområde, og tilrettelegging for allmenn ferdsel gjennom området er uønsket. Gang- og sykkelforbindelser vil omtales i konsekvensutredningen for trafikk. Grad av tilrettelegging vil tilpasses planens omfang og innhold.

Statens vegvesen	Forslagsstillers kommentar
<i>Parkering</i> Plasser reservert for forflytningshemmede anbefales lokalisert nært målpunkt/hovedinngang og utformes slik at rullestolbrukere lett kan komme inn og ut av kjøretøyet og videre inn mot målpunktet. <i>Varelevering</i> Varelevering er ikke eget formål etter plan- og bygningsloven. Løsninger for varelevering i reguleringsplaner bør omtales i bestemmelsene eller vises i plan som del av kjøreareal eller parkeringsareal. Varemottak bør utformes slik at rygging og snuing kan skje utenfor offentlig veg. Der rygging er nødvendig, må det sikres at dette kan gjøres på en sikkerhetsmessig forsvarlig måte. <i>Kollektivtrafikk</i> Det må utredes hvordan planområdet kan betjenes av kollektivtrafikk. Beskrivelsen bør også omfatte gangforbindelser og avstander til relevante stoppesteder. Viser til kommuneplanens arealdel 2023-2035 § 7.1 om kollektivtransport og § 7.3 om gangforbindelser til kollektivholdeplass.	Vi tar merknaden til orientering. Vi tar merknaden til orientering. Varemottak og -levering vil bli tilpasset den nye produksjonslinjen. Fabrikkområdet er inngjerdet, og det vil ikke være personer som oppholder seg innenfor områder for varemottak. Vi tar merknaden til orientering. Planforslaget vil ikke legge opp til noen vesentlig økning i persontransporten. Kollektivbetjening til området vil omtales som del av konsekvensutredning for trafikk.

NND (Norsk nukleær dekommisjonering)	Forslagsstillers kommentar
Institutt for Energiteknikk (IFE) fester eiendommer, tilknyttet den nedlagte Halden reaktor som er tilgrensende og delvis innenfor varslingsområdet,	Vi tar merknaden til orientering og imøteser en dialog for å i samråd komme fram til et hensiktsmessig grensesnitt for avgrensning

NND (Norsk nukleær dekommisjonering)	<i>Forslagsstillers kommentar</i>
og NND er i en prosess med å overta og dekommisjonere anlegget. NND viser til at det er nedlagt en faresone i området ved disse eiendommene som forutsettes blir ivaretatt i planforslaget, eksempelvis med rystelsesfrie arbeider. Ønsker i tillegg dialog om koordinering av arealbruken for deler av området, ettersom dekommisjoneringen kan medføre behov for at NND selv regulerer det aktuelle området i egen arealplan.	av planområdet. Hensynssonen vil ivaretas i endelig planforslag.

DSB (Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap)	<i>Forslagsstillers kommentar</i>
<i>Fagmyndighet brann- og eksplosjonsvernloven</i> Virksomheter som håndterer farlig stoff, skal gjennomføre en risikovurdering for håndteringen, inkludert både interne og eksterne forhold og uønskede tilsiktede handlinger. Eventuelle nødvendige arealmessige begrensninger fastsettes etter bestemmelsene i plan- og bygningsloven. Det vises til veileder om sikkerheten rundt storulykkevirksomheter og retningslinjer for kvantitative risikovurderinger for anlegg som håndterer farlig stoff. <i>Samfunnssikkerhet generelt</i> ROS-analysen skal gi grunnlag for å vurdere blant annet om det er behov for å etablere hensynssoner eller andre tiltak for å ivareta sikkerheten til omgivelsene. DSB har utarbeidet	Vi tar merknaden til orientering. Vi tar merknaden til orientering. ROS-analyse vil bli utarbeidet i tråd med DSBs veileder for Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging, og

DSB (Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap)	<i>Forslagsstillers kommentar</i>
Natech (Natural hazard triggered technological accidents)-veileder som kan brukes av virksomhetene i arbeidet med å unngå at naturhendelser fører til ulykker med farlige kjemikalier. <i>Krav om å innhente samtykke</i> For anlegg omfattet av storulykeforskriften gjøres det oppmerksom på at det i henhold til § 17 første ledd i forskrift om håndtering av farlig stoff, stilles krav om at virksomheten innhenter samtykke fra DSB i rimelig tid før håndtering av farlig stoff påbegynnes. <i>Fortetning av industri</i> Etter § 18 i forskrift om håndtering av farlig stoff, skal nabovirksomheter som hver for seg håndterer farlig stoff der en hendelse kan få konsekvens for nabovirksomhet, utveksle informasjon og samordne tiltak slik at sikkerheten blir ivaretatt. <i>Brannvesenets rolle</i> I planarbeid som omhandler virksomheter som skal håndtere farlig stoff, bør brannvesenet involveres så tidlig som mulig. Brannvesenet er tilsynsmyndighet for virksomheter som er underlagt forskrift om håndtering av farlig stoff. <i>DSBs kommentar til høringen</i> Det vises til at Norske Skog Saugbrugs i dag ikke er omfattet av storulykeforskriften. Det er uklart	vedlegges som del av underlaget til endelig planforslag. Virksomheten er per i dag ikke omfattet av storulykevirksomheten. Merknaden tas til orientering. Vi tar merknaden til etterretning. Brannvesenet har blitt orientert i kommunens interne varslingsrunde, og vil få endelig planforslag til høring. Vi tar merknaden til orientering. Norske Skog Saugbrugs vil gjøre en ny vurdering av

DSB (Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap)	<i>Forslagsstillers kommentar</i>
om etableringen av den nye prosesslinjen for produksjonen vil endre på dette (ikke noe i dokumentasjonen vedlagt saken tyder på dette, DSB referanse 2024/15117-1). Dersom endringen gjør at virksomheten vil omfattes at storulykkesforskriften skal samtykke innhentes i rimelig tid før byggingen kan begynnes.	hvorvidt virksomheten faller innunder storulykkesforskriften etter at endelig sammensetning av kjemikalier er avklart. Dette vil for øvrig ikke ha noen påvirkning på planprosessen, og utføres uavhengig av denne.

Bård Laukvik og Sissel Kristin Østby (Oskleiva 51)	<i>Forslagsstillers kommentar</i>
<i>Byggearbeider ved TMP2</i> Stiller seg som nærmeste naboer skeptiske til plasseringen av nye tårn mellom TMP2 og bergskjæringen, særlig anleggsarbeider som vil kunne innebære sprengninger og annen påvirkning av fjell- og jordmasser. Viser til at fjellet er svakt med allerede mange sikringsbolter, og at det har vært 8 ulike rashendelser i området siden år 1920. <i>MC og HC-tårn</i> Ønsker informasjon om høyde, utslipp/lufting/damp, fare ved eventuelle ras/steinsprang og om innholdet utgjør en fare for forurensning. <i>Naturmangfold</i> Mener at influensområdet strekker seg mye lenger enn planområdet og forutsetter at de	Det er utarbeidet tiltaksplan for tilstrekkelig sikring av rasområdet på bakgrunn av raset som gikk i 2023. Det pågår sikringsarbeider som vil være ferdig i oktober 2025. Endelig plassering av nye bygg og installasjoner for BCTMP vil framgå av planforslaget. Høyder, utslipp og ras-/skredfare vil framgå av planforslaget og tilhørende utredninger. Planforslaget vil ikke legge noe beslag på eksisterende regulerte naturområder, eller

Bård Laukvik og Sissel Kristin Østby (Oskleiva 51)	<i>Forslagsstillers kommentar</i>
regulerte grøntområdene forblir grøntområder i ny plan. <i>Luft- og luktfurensning</i> Er ikke fortrolige med beskrivelsen i planprogrammet om at det ikke er beslutningsrelevant med full konsekvensutredning for temaene, ettersom så mange innbyggere og boligområder vil bli påvirket. <i>Luftfurensning</i> Det vises til Kommunehelsa statistikkbank hvor det fremgår at Halden allerede har et relativt høyt nivå av svevestøv. Det må sannsynliggjøres hvor mye en ny prosess vil endre på dette. Halden har i samme statistikkbank høyere dødelighet for kols. Selv om det ikke er en påviselig sammenheng med industrien, er det ikke grunn til å la være å utrede mulige utslippsøkninger. Det vises til at Halden kommune vil selv montere pipesensorer i private husholdninger for bl.a. å kunne gi informasjon om luftkvalitet i Halden. Det virker urimelig at industrien ikke deltar i denne overvåkingen. Utslippene har gitt store luftveis- og astmaplager for de som bor i kommunen. Likeledes har vi som bor her registrert et høyt antall krefttilfeller i den bebyggelsen som ligger overfor Norske Skog Saugbrugs. Det etterspørres en analyse som tar hensyn til totalutslipp – både eksisterende og nye, bebyggelse terreng og værmodeller, samt pipehøyde – herunder om den	medføre inngrep i edellauvskogen som omkranser Saugbrugs industriområde. Det utarbeides spredningsberegninger for både luft og lukt, herunder endringer i utslipp av partikler til luft. Norske Skog Saugbrugs forholder seg til de enhver tid gjeldende krav til utslipp av støv etter forurensningsforskriften. Den nye produksjonslinjen vil gi behov for etablering av et nytt punktutslipp til luft fra det nye tørkeanlegget, som vil slippe ut vanndamp og noe trefiber. Utredningen av luft og lukt vil omfatte både totalutslipp og spredningsberegninger.

Bård Laukvik og Sissel Kristin Østby (Oskleiva 51)	<i>Forslagsstillers kommentar</i>
bør være høyere for å heve seg over nivå med boligbebyggelsen. <i>Utslipp av damp</i> Høy luftfuktighet kan forverre luftveissykdommer som astma og allergier. Det kan også føre til ubehag som hodepine og tretthet. Halden har et forhøyet nivå av luftveissykdommer (og flere peker på at områdene i nærheten av Saugbrugs er på det høyeste nivå innenfor kommunen). Dampen er også en viktig faktor som skyggelegger boligområdet. Det etterspørres en forklaring/analyse på hvordan pipehøyden vil påvirke dampens spredning. <i>Luktforurensning</i> Ønsker en betryggende gjennomført luktrisikovurdering gjort iht. Miljødirektoratets regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven. <i>ROS-analyse</i> Mener at influensområdet er klart større enn planområdet, og at ROS-analyse må ha med boligstrøkene rundt. Ønsker en klar utredning om sikkerheten og konsekvensanalyser i forbindelse med anleggsfasen også, ikke bare driftsfase. Det er i anleggsfasen, hvor det muligens skal sprenges og spundes i et område som har hatt flere ras, at vi anser den største faren kan ligge for nye ras.	Utslippspunktet til luft vil ikke bli høyere enn 60 m på den nye tørka. Dette er 25-35 m lavere i terrenget enn nærmeste bolig. Det vil bli utarbeidet beregninger på lukt som del av utredningen for luft- og luktutslipp. Influensområdet vil tilpasses den enkelte uønskede hendelsen i ROS-analysen. Forhold i anleggsfase er regulert gjennom annet regelverk, blant annet byggherreforskriften, og det er forutsatt her at dette regelverket følges ved videre byggearbeider etter vedtak av reguleringsplan. Naturfarer i planområdet er imidlertid et tema som vil bli dekket av ROS-analysen.

Bård Laukvik og Sissel Kristin Østby (Oskleiva 51)	<i>Forslagsstillers kommentar</i>
<i>Virkninger av klimaendringer</i> Det er flere vannårer som renner ned mot fabrikkområdet fra området Furubo/Oskleiva innenfor aktsomhetsområde for kvikkleireskred. Større nedbørsmengder vil nødvendigvis øke vannføring i disse vannårene, og vil kunne medføre ras ned mot TMP2 og de nye tårnene der. Likeledes vil større vannmengder forårsake mer frostsprengning og bevegelse i fjellet, som også tilsier at det kanskje ikke bør bygges bak TMP2. Merk også at ikke alle årene er skissert på aktsomhetskartet. Minner om leirskred som gikk i 2014 i skråningen ovenfor TMP2, da åpnet det seg flere bekker som rant ut og tok med store deler av hagen ned mot Tistedalsgata. <i>Fremdriftsplan</i> Mener at det ikke skal være «Folkemøte eller åpen kontordag» - men «Folkemøte kveldstid og åpen kontordag». De fleste har ikke anledning til å delta på åpen dag, men ønsker møte etter arbeidstid. Åpen kontordag skal være for de som ikke har anledning til å delta på folkemøte.	Virkninger av klimaendringer vil bli vurdert som del av ROS-analysen som vedlegges endelig planforslag. Som del av medvirkningsprosessen ble det lagt til rette for åpen kontordag som del av høring av planprogrammet, og vi vil invitere til folkemøte i høringsperioden av planforslaget. Åpen kontordag ble avholdt 15. januar mellom kl. 14.00 og 19.00 for å gi muligheten til folk å møte også utenfor normal arbeidstid. Folkemøtet vil avholdes på kveldstid.

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus	<i>Forslagsstillers kommentar</i>
<i>Samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging</i> Det vises til nye statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet som må innarbeides i planprogrammet. Ved behov for økt transportkapasitet skal derfor mulighetene for å løse transportbehovet med et effektivt kollektivtilbud og god tilrettelegging for sykkel og gange utredes. Det anbefales at det planlegges for at flest mulig skal benytte gange, sykkel og kollektivtransport til og fra planområdet. <i>Klimagassutslipp og energi</i> Det vises til nye statlige planretningslinjer for klima og energi, vedtatt 20. desember 2024. Statsforvalteren ber om at det vises til disse og at dette temaet i planprogrammet suppleres med utdyping av muligheten for å etablere ny fornybar energi i planområdet, og ikke bare utrede energiøkonomisering, som nå. <i>Naturmangfold</i> Planprogrammet konkluderer med at det ikke er ytterligere utredningsbehov, da det eksisterende kunnskapsgrunnlaget er godt nok og vil holde seg innenfor gjeldende utslippstillatelse. Det gjøres oppmerksom på at artsobservasjonene er gamle, fra 1985 og 1997. Statsforvalteren kjenner ikke til hvilke naturfaglige registreringer som er gjort i forbindelse med gjeldende utslippstillatelse, og ber om at det opplyses. Kommunen må vurdere om kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig jf. nml. § 8. Det anbefales å benytte	Vi tar merknaden til orientering. Planforslaget vil ikke medføre noen vesentlig økning i transportkapasiteten til og fra Saugbrugs. Temaet vil bli omtalt i konsekvensutredning for tema trafikk som følger planforslaget som vedlegg. Krav til sykkelparkering vil innarbeides i planens bestemmelser. Dagens strømtilførsel er tilnærmet 100% fornybar. Multibrenselkjelen er biobasert, og tar i bruk restprodukter fra produksjonsprosessen og andre bedrifter. For å imøtekomme kravet vil det bli gjort en enkel vurdering av potensialet for å etablere solceller på taket til aktuelle industribygg. Vi tar merknaden til orientering. Enkelte artsobservasjoner med relativt lav geografisk presisjon er gamle. Vurdering av naturmangfold vil ta utgangspunkt eksisterende kunnskapsgrunnlag.

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus	<i>Forslagsstillers kommentar</i>
metodikken i veilederen M-1941 selv om det ikke skal utarbeides en konsekvensutredning. <i>Støy</i> Støy skal utredes som et beslutningsrelevant tema i konsekvensutredningen, i tråd med veilederen M-1941, med utgangspunkt i gjeldende utslippstillatelse. Anbefaler at støyretningslinjen T-1442/2021 tas inn i planprogrammet, og at grenseverdiene i denne legges til grunn for støyutredningen og innarbeides i planforslaget. Forutsetter at evt. økt persontransport ved flere nye arbeidsplasser inngår i utredningen. <i>Vannmiljø</i> Kommunen skal vurdere arealbruken i og langs vassdrag i et helhetlig og langsiktig perspektiv. Halden-vassdraget er også et vernet vassdrag, med føringer om forvaltning og byggegrenser i både de rikspolitiske retningslinjene og kommuneplanen. Det er viktig å sikre vassdragsbeltet med kantvegetasjon og byggegrenser. Overvannshåndtering er en del av gjeldende utslippstillatelse. Forurensningsmyndigheten må ta stilling til om den eksisterende utslippstillatelsen er god nok for nye tiltak, evt. må det utredes om det blir en økning av harde flater som kan påvirke avrenningen negativt. Håndtering av overvann og ev. økt overvann som følge av klimaendringer må også inngå i vurderingene. Avløpssituasjonen mht. sanitært avløpsvann må beskrives, og det må	Merknaden tas til etterretning. Konsekvensutredningen for støy utarbeides iht. Miljødirektoratets veileder M-1941. Vi tar merknaden til etterretning. Utredningene som gjennomføres som del av planforslaget vil være dekkende for konsekvenser på verneverdiene til vassdraget. Byggegrenser og hensynssoner vil innarbeides i plankartet for å sikre mot naturfarer og bevaring av natur. Overvann vil bli vurdert som del av ROS-analysen som vedlegges planforslaget. Det vil ikke bli noen endring i antall ansatte siden fabrikken var i full drift før rashendelsen. Følgelig vil det ikke bli noen endring på avløpssituasjonen mht. sanitært avløpsvann fra tidligere situasjon.

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus	<i>Forslagsstillers kommentar</i>
innarbeides rekkefølgebestemmelser dersom avløpssituasjonen ikke er i tråd med gjeldende tillatelse, regelverk eller kapasitet. En ev. økning i antall sysselsatte må legges til grunn i beregningene. Planforslaget må ikke vanskeliggjøre oppnåelsen av miljømålene i vannforskriften. Temaet vannmiljø er et beslutningsrelevant tema som bør inngår i konsekvensutredningen. <i>Vurdering av alternativer og planvask</i> I forslag til planprogram er vurdering av alternativer kun knyttet til alternative produksjoner eller andre lokaliseringer av anlegget og dermed forkastet for videre utredning. Det bør utredes alternative løsninger til f.eks. utforming, intern lokalisering, omfang og målestokk, jf. § 19 i KU-forskriften. Det oppfordres også til en gjennomgang av formål og bestemmelser i de gjeldende reguleringsplanene for å endre på forhold som ikke lenger er i tråd med en bærekraftig arealforvaltning («planvask»).	Hensynet til vannforskriften og miljøtilstanden i Tista skal belyses og vurderes i en selvstendig utredning som vil dekke innspillene som statsforvalteren etterspør. NIVA gjennomfører kontinuerlige tiltaksorienterte overvåkninger av miljøtilstanden i Tista på oppdrag fra Norske Skog Saugbrugs. Utredningen til planforslaget vil utarbeides med grunnlag i resultater fra siste overvåkningsrapport. NSS har internt sett på lokalisering for å optimalisere tilknytning til eksisterende produksjonslinjer, herunder piping, plassering av utstyr, strømforsyning m.fl. som utvalgskriterier. Driftskostnader, investeringskostnader og arealknapphet, samt muligheten til å knyttes til deler av eksisterende produksjon har vært avgjørende for valg av plassering. Alternativvurderinger som er gjort presiseres i planprogrammet.

Østfold fylkeskommune	<i>Forslagsstillers kommentar</i>
<i>Konsekvensutredning og krav til planprogram</i> Ber om at konsekvensutredningen tar inn flere temaer enn de tre som er forslått. Siden planarbeidet i stor grad er basert på krav og funksjoner knyttet til Saugbrugs produksjon, er det vanskelig å vurdere hvilke løsninger som er	Det er viktig at planforslagets konsekvenser blir tilstrekkelig belyst. Alle utredninger vil utarbeides slik at de er dekkende for å beskrive planforslagets konsekvenser. Planprogrammet presiseres for å

Østfold fylkeskommune	<i>Forslagsstillers kommentar</i>
nødvendige. Det bør vurderes om det kan sees på alternative løsninger som reduserer uheldige virkninger for berørte naboer og Halden-samfunnet, herunder plassering og høyder, synlighet, trafikk-løsninger og lukt/støy/forurensning. Alle alternativer i planarbeidet skal utgjøre reelle kunnskapsbaserte grunnlag for politiske beslutninger, jf. KU-forskriften § 14. <i>Fylkeskommunens vurdering</i> Medvirkning vil være meget sentralt i planarbeidet, og spesielt endringer som kan oppleves negativt, bør synliggjøres på en forståelig måte. Det oppfattes at edellauvskogen som var gjenstand for innsigelse i kommuneplanen, ikke blir påvirket. Dersom dette likevel ikke er tilfellet, bes naturmangfold tatt med som KU-tema. Ellers vises det til nye statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet fra desember 2024. <i>Nyere tids kulturminner og kulturmiljø</i> Virkninger for landskapet opplevd fra Fredriksten festningen, som er nasjonalt festningsverk, må utredes og illustreres. Den østlige delen av planområdet berøres delvis av regionalt verdifullt landskap. Planområdet omfatter i øst et gammel industribygg i teglstein; Skonningfoss kraftverk, som er vurdert å ha verneinteresse i regional sammenheng. Også i vest er det eldre industribygninger innenfor planområdet. Bygningene må ivaretas i planarbeidet og dersom disse planlegges å bli berørt, enten fysisk eller	tydeliggjøre utredningsomfanget til planprosessen. Vi tar merknaden til orientering. Vi tar merknaden til etterretning. Visuelle virkninger av planforslaget vil bli utredet med perspektiver både fra festningen i seg selv, og fra sentrale områder hvor festningen er synlig. Hensynssonen for landskap vil bli videreført i planforslaget.

Østfold fylkeskommune	<i>Forslagsstillers kommentar</i>
visuelt, ønsker kulturarv en nærmere dialog om disse. <i>Automatisk fredede kulturminner og maritime kulturminner</i> Planavgrensningen omfatter så vidt en del av en automatisk fredet steinalderlokalitet og dens sikringssone. Selv om nye tiltak ikke berører lokaliteten, må planområdet enten innsnevres eller inkluderes med hensynssone H730 i plankart med tilhørende bestemmelse. Sistnevnte anbefales. Det bes om å innarbeide forslag til bestemmelse i planens bestemmelser. Ettersom det varslete planområdet også strekker seg tvers over elven Tista, har vi oversendt saken til Norsk Maritimt Museum for uttalelse. I e-post sendt 24.01.2024 uttaler museet at det er et potensiale for funn av ukjente, fredete eller vernet kulturminner i denne delen av Tista. De stiller derfor krav om marinarkeologiske registreringer, jf. Kulturminneloven § 9. Tiltakshaver plikter å dekke kostnadene for slike undersøkelser, jf. Kulturminneloven § 10. Museet anmoder tiltakshaver om å ta kontakt med museet for utarbeidelse av budsjett. <i>Samferdsel</i> Anmoder om å fastsette byggegrense langs fylkesvei i dialog med fylkeskommunen. Det må gjennomføres en trafikkanalyse av fagkyndig som kartlegger konsekvenser for trafikkavvikling og trafiksikkerhet på fylkesvei 21. Analysen skal synliggjøre dagens situasjon, fremtidig arealbruk og trafikkforhold, samt legges til grunn for	Vi tar merknaden til etterretning og tilpasser endelig planavgrensning for å hensynta eksisterende kulturminner og kulturmiljøer. Vi tar merknaden til orientering. Planforslaget vil ikke medføre noen tiltak i Tista. Siden dette er tilfellet, tas Tista ut av endelig planområde. Vi tar merknaden til etterretning. I den grad planforslaget berører fylkesvei, vil det vurderes å tegne inn byggegrense mot denne. Vi imøteser en dialog med fylkeskommunen fram mot leveranse av planforslaget. Som del av konsekvensutredning for tema trafikk vil det

Østfold fylkeskommune	<i>Forslagsstillers kommentar</i>
eventuelle tiltak knyttet til planområdets adkomst fra fylkesvei 21. Trafikkanalysen gir også grunnlag for vurdering av fremtidige støyforhold. Viser til mottak av analyse fra plankonsulent i forkant av varsel om oppstart med spørsmål om behov for venstresvingefelt i avkjørsel mot Skonningsfoss bru og Saugbrugs industriområde. Fylkeskommunen konkluderer med at det ikke er behov for venstresvingefelt, men det må vurderes behov for å utrede krysset og det må sikres nok friskt. Trafikkanalysen må oppsummeres i bestemmelsen. Anbefaler at avkjørselen utformes (geometri og sikt) iht. Statens vegvesens håndbok N100. Dersom det skal utføres tiltak på fylkesvei 21, eller reguleres eksisterende fylkesvei, må det utarbeides en teknisk plan som skal vurderes av fylkeskommunen som veimyndighet før planen legges ut til offentlig ettersyn. Omfanget av teknisk plan avhenger av hvert enkelt tiltak, men minstekravet er C- og D-tegninger. Det må da også lages en rekkefølgebestemmelse som sier at Østfold fylkeskommune skal godkjenne byggeplan for alle tiltak som berører våre anlegg før igangsetting. Dersom det skal gjøres noen endringer, annet enn vedlikehold, av de to bruene over fylkesveien, må dette prosjekteres og sendes på godkjenning til Vegdirektoratet. Det er ønskelig å få ryddet opp i eierforholdet til Skoningsfoss bru, og fylkeskommunen mener det er i Saugbrugs interesse å ta over eieransvaret til brua.	gjøres en trafikkanalyse som blant annet vil utrede endringer i trafikkforhold, vurdere trafikkavvikling i kryss med fylkesveien og Skonningsfoss bro. Vi tar merknaden til orientering. Planforslaget vil ikke medføre noen direkte konsekvenser for fylkesvei, ei heller regulere eksisterende deler av fylkesveien. Vi tar merknaden til orientering. Det er ikke planlagt noen endringer på bruer over fylkesveien.

Østfold fylkeskommune	<i>Forslagsstillers kommentar</i>
Anbefaler at parkering samles i størst mulig grad på ett område i planen for å unngå mye intern trafikk. Det bør settes et krav til antall sykkelparkeringsplasser, som bør være under tak og utformes med mulighet for låsing. Det forutsettes at retningslinjer for behandling av støy (T-1442) og luftkvalitet (T-1520) i arealplanlegging legges til grunn for planarbeidet. Det er viktig at det i ROS-analysen tas stilling til risiko, sårbarhet og konsekvenser av en eventuell hendelse med bruene som går over fylkesveien. <i>Barn og unge</i> Området i seg selv er ikke i bruk av barn- og unge, siden det er et avstengt industriområde. Likevel ligger Halden videregående skole sørvest for planområdet, og det er spesielt mange unge på vei til og fra skolen. Eventuell støy og forurensning vil kunne påvirke skolens elever og deres læringsevne. Det bør også vurderes om lukt kan være plagsomt. <i>Klimagassutslipp og energi</i> Det vises til nye statlige planretningslinjer for klima og energi. Det oppfordres til at det ses på muligheten for å legge til rette for fornybar energi innenfor planområdet og at bestemmelser tillater at det kan etableres solceller på tak. <i>Vannmiljø</i>	Vi tar merknaden til etterretning. Krav til sykkelparkering vil innarbeides i planens bestemmelser. T-1442 og T-1520 legges til i utredninger for hhv. støy og luftkvalitet. ROS-analyse utarbeides i tråd med DSBs veileder for Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging. Vi tar merknaden til orientering. Konsekvenser for støy- og luftforurensning (inkl. lukt) vil bli utredet som del av planforslaget. Vi tar merknaden til etterretning. Det gjøres oppmerksom på at dagens strømtilførsel er tilnærmet 100% fornybar. Multibrenselkjelen er biobasert, og tar i bruk restprodukter fra produksjonsprosessen og andre bedrifter. For å imøtekomme kravet vil det bli gjort en enkel vurdering av potensialet for å etablere solceller på taket til egnede industribygg.

Østfold fylkeskommune	Forslagsstillers kommentar
Det må redegjøres for om tiltakene holder seg innenfor eksisterende utslippstillatelse, eller om utslippstillatelsen vil bli strengere. Fylkeskommunen mener at vannmiljø bør inngå som en del av KU, og at KU følger Miljødirektoratets håndbok M-1941.	Hensynet til vannforskriften og miljøtilstanden i Tista skal belyses og vurderes i en selvstendig utredning som vil ta utgangspunkt i eksisterende kunnskapsgrunnlag. NIVA gjennomfører kontinuerlige tiltaksorienterte overvåkninger av miljøtilstanden i Tista på oppdrag fra Norske Skog Saugbrugs. Utredningen til planforslaget vil utarbeides med grunnlag i resultater fra siste tilgjengelige rapporter fra overvåkingen. Vi bearbeider planprogrammet for å tydeliggjøre innholdet i utredningen.
<i>Naturfare</i> Utbygging må i størst mulig grad styres utenom fareområder. Der dette ikke er praktisk mulig, må det fastsettes hensynssoner med bestemmelser som ivaretar sikkerheten i tråd med krav i TEK17. Flom- og skredfare må utredes som en del av ROS-analysen, og det bør framgå hvordan høyspentledning gjennom planområdet sikres.	Vi tar merknaden til etterretning. Det vil gjennomføres vurderinger på flomfare og geotekniske grunnundersøkelser som del av planforslaget. Det vil også utarbeides en ROS-analyse i tråd med DSBs veileder Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging. Det innarbeides en hensynssone for høyspentledning i plankartet med tilhørende bestemmelser.

Akershus Energi	Forslagsstillers kommentar
Gjør oppmerksom på at Tistedalsfoss kraftverk II har to generatortransformatorer med tilhørende høyspentceller i nærheten av planområdet. Det bes om at fremtidige planer for anlegging av høyspent og transformatorer hensyntas i planen.	Vi tar merknaden til orientering. Ingen av tiltakene som planforslaget legger opp til vil komme i konflikt med arealbehov til Akershus energis planer i fremtiden.